

COP26 İklim Özeti

Uyum ve Dayanıklılık: Kalkınma ve Yoksulluğun Azaltılması İçin Bir Öncelik

Meydan Okuma

İklim değişikliği ve doğal afetler insanların refahını ve kalkınma beklentilerini giderek daha fazla etkiliyor. İklimle ilgili afetlerden kaynaklanan ölümler azalırken, daha iyi risk yönetimi sayesinde ekonomik kayıplar 1970'lerden bu yana küresel olarak yedi kat arttı.¹Doğal afetler her yıl 26 milyon insanı yoksulluğa sürüklüyor ve bu durum insan sermayesi ve refah üzerinde uzun vadeli etkilere neden oluyor.²

İklim değişikliği ve afet etkileri, özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde, en yoksul ve en savunmasız nüfusları orantısız bir şekilde etkiler. 2050 yılına kadar 216 milyon insanın kendi ülkelerinde göç etmesine neden olabilir.³ve 2030 yılına kadar 132 milyona yakın insanı yoksulluğa sürükleyebilir.⁴ İklim değişikliği gıda fiyatlarını ve gıda güvenliğini, sağlığı ve işgücü verimliliğini etkileyecek, daha sık ve şiddetli sel, kuraklık ve fırtınalara yol açacaktır.

İklim dayanıklılığına yatırım yapmak muazzam bir ekonomik fırsat sunuyor: Ortalama olarak, dayanıklı altyapıya yatırılan 1 dolar, 4 dolar fayda sağlıyor ve düşük ve orta gelirli ülkelerde yeni altyapı varlıklarının ömrü boyunca toplam net fayda 4,2 trilyon dolar oluyor.⁵Benzer fırsatlar diğer sektörlerde de mevcut olup, erken uyarı sistemlerinde fayda-maliyet oranları 4'ün üzerinde iken, diğer sektörlerde 2-10 arasındadır.⁶

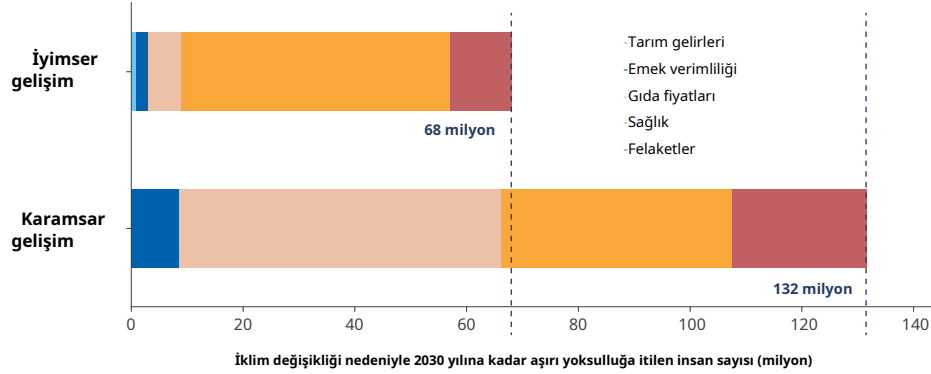
Hayat kurtarımı açısından kanıtlanabilir faydalara rağmen ve kaçınılan kayıplar,⁸Uyum ve dayanıklılık yatırımları yeterli olmaktan uzaktır. Çok fazla kamusal ve özel altyapı, güncel olmayan standartlara göre inşa ediliyor ve mevcut veya gelecekteki risklere dayanıklı olacak şekilde tasarlanmıyor. Taşkın bölgelerinde yeni kentleşme devam ediyor.⁹Ve bazı yenilikler gerçekleşse de, bunlar en çok ihtiyaç duyanlara ulaşmıyor.

10

Neye İhtiyacınız Var?

Topluluklar ne kadar fakirse, iklim değişikliği onları o kadar çok etkileyecektir. Bunun tersi de doğrudur: İnsanlar yoksulluktan çıktıkça, daha yüksek tasarruflar, daha iyi eğitim ve daha dayanıklı altyapı hizmetlerine ve sağlık hizmetlerine erişim sayesinde iklim etkilerine karşı daha az savunmasız hale gelirler. Bu nedenle, ilk tepki hızlı kalkınmayı ve kapsayıcı büyümeyi desteklemektir. Gösterildiği gibi *Şekil 1* Hızlı ve kapsayıcı kalkınmanın olduğu bir senaryoda ("iyimser"), iklim değişikliğinin yoksulluk üzerindeki etkisinin 2030 yılına kadar daha yavaş kalkınma ilerlemesinin olduğu bir senaryoya ("kötümser") göre yarı yarıya azalabileceği öngörülmektedir.¹¹Ancak değişen iklimde toplumların ihtiyaçlarını karşılamak için, dayanıklılığı artırmaya yönelik hedefli eylemlerle hızlı ve kapsayıcı kalkınmanın desteklenmesi gerekiyor.

ŞEKİL 1:Hızlı ve kapsayıcı kalkınma, iklim değişikliğinin yakın vadeli (2030) etkilerini azaltır

Dünya Bankası Grubu'nun Uyum İlkeleri rapor¹² Dayanıklılığı artırmak için dört önceliği belirler:

- »Önemli olan şudur ki;**özel sektör** gerekli düzenleyici ve politika ortamlarına sahip Uyum sağlayabilmek.
- »**Kamu yatırımları, varlıkları ve hizmetleri** iklimden daha iyi korunmaya ihtiyaç var etkiler—örneğin, arazi kullanımı ve altyapı planlaması yoluyla.
- »Yatırım yapmak hayati önem taşıyor**hazırlık**erken uyarı ve acil durum yönetimi gibi sistemler, finansal katılım (sigorta dahil) ve güçlü finansal ve sosyal sistemler.
- »Uyum sağlanması gerekiyor**politika, planlama, bütçeler ve izlemede ana akıma dahil edilmiş**,Ve Kamusal maliyenin daha sağlam bir vergi tabanı ve finansal istikrar yoluyla dayanıklılığı desteklemesi gerekiyor Yedek fonlar, acil finansman, bölgesel risk havuzları ve sigorta planları gibi araçlar.¹³ Uyumun her düzeyde artırılması için, tekrarlı öğrenme ve değerlendirmeyi içeren, toplumun tamamını kapsayan bir yaklaşım esastır.

Dünya Bankası Grubu Çözümlere Nasıl Katkıda Bulunuyor?

Dünya Bankası Grubu (WBG) bugün gelişmekte olan ülkelerdeki iklim eylemlerinin dünyanın en büyük finansörü konumunda olup, 2020 yılında adaptasyon finansmanının üçte ikisinden fazlasını sağladı.¹⁴Sadece 2021 mali yılında, WBG, iklim finansmanının %50'sinin adaptasyonu desteklemesi hedefine uygun olarak, toplam iklim finansmanının yarısından fazlasını oluşturan adaptasyonu desteklemek için yaklaşık 10,7 milyar dolar sağladı. WBG ayrıca küresel ve ülke düzeylerindeki bilgi çalışmalarıyla da önemli katkılarda bulunuyor.

Yeni İklim Değişikliği Eylem Planı 2021–2025'in bir parçası olarak,¹⁵Dünya Bankası Grubu, çeşitli cephelerde adaptasyon ve dayanıklılığı önceliklendirmeyi hedefliyor. Stratejik düzeyde, bu, müşteri ülkelerle iklim ve kalkınma teşhislerini, planlamalarını ve finansal akışlarını Paris Anlaşması'nın düşük karbonlu ve iklime dayanıklı hedefleriyle uyumlu hale getirmek için politikaları desteklemek üzere çalışmayı gerektirecektir.¹⁶Temel sektörel öncelikler arasında dayanıklı altyapı, iklim dostu tarım ve gıda güvenliği, doğa temelli çözümler yer alıyor

ve mavi ekonomi, dayanıklı şehirler, iş sürekliliği planlaması yoluyla kilit endüstrilerin dayanıklılığını artırmak için ülke hükümetlerine destek olmak, hidro-meteoroloji hizmetleri ve erken uyarı sistemleri yoluyla şokları azaltmak ve geçim kaynaklarını korumak.

Dünya Bankası Grubu'nun çözümlere yönelik desteği üç ana alanda organize edilebilir:

- »Karar vericilerin karar alma süreçlerini yönlendirebilmeleri için bilgi, araç ve veriler **daha iyi harcamak** ana akıma sokarak Karar ve yatırımlarda maliyet etkin bir şekilde dayanıklılık ve iklim değişikliği;
- »Yatırımlar ve özel sermayenin harekete geçirilmesinde **daha fazla harcamak** fiziksel dayanıklılık ve adaptasyon; ve
- »Artırmak için politikalar ve sistemler **sosyal ve finansal dayanıklılık** başa çıkmak ve iyileşmek Önenemeyen etkiler.

Uyum ve dayanıklılığı ana akıma sokarak daha iyi harcama yapın

WBG, ulusal hükümetler veya özel sektör taraflarının karar alma süreçlerini bilgilendirir. Etiyopya'da WBG, 2021 ulusal bütçesinde uygulanan iklim ve afet riskleri hakkında kılavuzların geliştirilmesine yardımcı oldu. Sonuç olarak, projeler artık iklim ve afet riski taraması ve değerlendirmesine tabidir. Kentsel düzeyde, City Scan aracı, öncelikli eylemleri ve yatırımları belirlemeye yardımcı olmak için şehirlerin karşılaştığı şokları ve uzun vadeli stresleri görselleştirir ve değerlendirir.¹⁷ Başvuruları, sekiz Afrika şehrinde dokuz potansiyel kamu-özel sektör ortaklığı ve dayanıklı altyapı projesinin ortaya çıkmasına neden oldu.

Özel sektör yatırımlarımızda, projeler iklim riskleri açısından taranır. Uluslararası Finans Kurumu'nun (IFC) Kolombiya'daki bir ormancılık yatırımı ve Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı'nın (MIGA) Kenya'daki bir kırsal ulaşım yatırımı üzerindeki durum tespiti, her ikisi de iklim risklerini ve kuraklık ve rüzgara dayanıklı dikim materyali ve geliştirilmiş sel kontrol önlemleri gibi daha sonra uygulanan azaltma önlemlerini belirledi.

Daha dayanıklı yatırımlar ve kararlar için araçlar ve veriler

İklim ve çoklu tehlike meteoroloji verilerine erişim, dayanıklılık planlaması ve afet önleme için kritik öneme sahiptir. Banka, yenilikçi bir finansman girişimi gibi erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesini desteklemek için Dünya Meteoroloji Örgütü ve diğerleriyle aktif olarak çalışmaktadır. Sistematisasyon Gözlemler Finansman Tesisi.¹⁸

İklim bilgilerine erişimi iyileştirmek ve adaptasyonu desteklemek için Banka, çevrimiçi bir iklim veri platformuna ev sahipliği yapmaktadır. İklim Değişikliği Bilgi Portalı (ÇKP),¹⁹ kullanıcıların gelecekteki iklim değişikliği senaryolarını tanımlamalarına, anlamalarına ve iletmelerine yardımcı olmak için kullanabilecekleri iklim verileri ve iklim riski bilgileri sağlayan

Eşlik eden bir stres testi yöntemi ve aracı (RiST), yatırımların ekonomik analizinde iklim ve afet risklerinin entegre edilmesine yardımcı oluyor.²⁰ WBG projeleri için dahili olarak kullanılabileceği gibi ülkeler ve özel sektör yatırımcıları tarafından da kullanılabilir. Ve bir Dayanıklılık Derecelendirme Sistemi Afet ve iklim risklerinin proje tasarımı ve değerlendirmesine nasıl entegre edildiğini izlemek ve raporlamak için kullanılabilen, aynı zamanda yatırımların en dayanıklı projelere yönlendirilmesine yardımcı olan bir araçtır.²¹

Fiziksel dayanıklılık ve adaptasyona daha fazla harcama yapın

WBG, finansmanı aracılığıyla artan uyum yatırımlarını destekler. Örnekler arasında, eyaletin tarım departmanını iklimsel ve ekolojik bölgelere göre yeniden düzenleyecek olan Hindistan, Kerala'daki büyük bir program yer alır. Program, beklenmeyen şoklara karşı planlama konusunda kentsel ve yerel yönetimleri destekleyerek eyaletin dayanıklılığını artırmayı amaçlamaktadır. Buna paralel olarak, IFC Danışmanlık Hizmetleri, Kerala Altyapı Yatırım Fonu ile birlikte çalışmaktadır.

kurum aracılığıyla finanse edilen tüm altyapı projelerine iklim dayanıklılığı yönlerini dahil etmeye yardımcı olmak ve ayrıca Hindistan'daki ilk diaspora tahvilini oluşturmak. Etkili adaptasyon kapasitesi oluşturmanın temel bir yönü, yatırımlar üzerindeki fonlamayı ve karar almayı kontrol etmek için topluluklara destek sağlamaktır. Banka, Filipinler, Endonezya, Bangladeş ve Kenya'nın da aralarında bulunduğu yerlerde bu Topluluk Odaklı Kalkınma programlarından oluşan geniş bir portföye sahiptir.²²

Mozambik'in Beira kentinde dayanıklılığın oluşturulmasına yardımcı olan bir yağmur suyu drenaj sistemi. Şehirde doğa temelli çözümlerin uygulanması da dahil olmak üzere dayanıklılık oluşturma müdahaleleri, şehrin 2019'da İdai Kasırgası'nın etkileri. -FOTOĞRAF SARAH FARHAT / DÜNYA BANKASI

Özel finansmanı harekete geçirmek, dayanıklılık ve adaptasyona daha fazla yatırım yapma çabasının önemli bir parçasıdır. Dünya Bankası Grubu'nun "İklim Uyumu ve Dayanıklılığında Özel Yatırım Etkinleştirme" girişimi, adaptasyona yönelik özel sektör yatırımlarına yönelik engelleri daha iyi anlamak ve yatırım yapılabilir projeleri belirlemek için analitik çabaları ilerletmektedir.²³ Dayanıklılık yatırımlarıyla ilgili temel bir zorluk, büyük olsa da faydaların genellikle kaçınılan etkiler şeklinde gelmesidir. Bu, yatırımı yapanlar için her zaman görünür veya paraya çevrilebilir olmadığı anlamına gelir. IFC ve MIGA, özel sektör operasyonlarında, iklim dayanıklılığı için iş durumunu göstermek üzere müşterilerle birlikte çalışır. Dayanıklılık Derecelendirme Sistemi ve IFC'nin Bina Dayanıklılık Endeksi gibi araçlar²⁴ Ayrıca iyi tasarlanmış, dayanıklı projelerin kalitesini karar vericiler ve yatırımcılar açısından daha görünür hale getirerek onlara bir avantaj sağlayabilir.

IFC'nin iklim dayanıklılığına yönelik yatırımlarına örnek olarak, artan talep ve azalan su kaynakları bağlamında suyun korunmasının giderek daha kritik hale geldiği İzmir şehrinin su idaresi ve kuraklıkların hidroelektrik üretimini etkilediği Zambiya'daki enerji çeşitlendirmesi verilebilir. Benzer şekilde, MIGA yakın zamanda Duqm'daki Özel Ekonomik Bölge'nin iklim dayanıklılığını artırmak için bir taşkın koruma sisteminin özel sektör finansmanını desteklemek için bir garanti ürünü devreye soktu.

Sosyal ve finansal dayanıklılığı artırın

Dünya Bankası Grubu, Sahel'deki ülkelerin sosyal kayıtlar ve kuraklık müdahale nakit transfer programları da dahil olmak üzere şoka duyarlı uyarlanabilir sosyal koruma sistemleri kurmalarına yardımcı olmak gibi dayanıklılığı artırmaya yönelik müdahaleleri destekler. Mozambik'te, Bankanın Sonuçlar Programı (PforR), bir Afet Yönetim Fonu'nu faaliyete geçirerek ve sermayesini yeniden düzenleyerek ve egemen felaket risk sigortası satın alınmasını sağlayarak afet risk yönetimi reform gündemini destekledi. Krizlere yönelik çevik araçların diğer örnekleri arasında Felaket Ertelenmiş Çekilmeler yer alır²⁵ veya Acil Durum Müdahale Bileşenleri,²⁶

Özellikle afetler yaşandığında ve COVID-19 krizinin başlangıcında kaynakların hızla sağlanmasında etkili olmuştur.

Kamu ve özel finans sektörlerinde iklim risklerinin ana akıma dahil edilmesi

Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF), iklimle ilgili riskleri ve fırsatları değerlendirmek için bütünsel bir yaklaşım geliştirdiler. Filipinler'deki finans sektörü.²⁷ Banka ayrıca Filipinler Merkez Bankası ve diğer finans sektörü yetkililerinin finansal sistemi yeşillendirmek için belirlenen öncelikli eylemleri uygulamalarına destek sağlıyor. İklim değişikliğinin kamusal finans sistemleri üzerindeki etkisini değerlendirmek ve kapasitelerini güçlendirmek için araçlar Antigua ve Barbuda, Belize, Dominika, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, St. Lucia, St. Vincent ve Grenadinler ve Uruguay için hazırlanmıştır. Örneğin St. Lucia'da bu uygulama, Acil bütçe prosedürlerinde ve malzeme tedarikinde reformlar Bu da hükümetin COVID-19'a daha etkili bir şekilde yanıt vermesine yardımcı oldu.

Son olarak, Dünya Bankası Grubu, savunmasız ülkelerin finansal piyasalara erişmesine ve iklim şoklarına karşı ek risk sermayesi sağlamasına yardımcı olma çabalarını destekliyor. Bir örnek, şu anda 1 milyar doları aşan felaket teminatı sağlayan Karayipler, Pasifik ve Güneydoğu Asya'da bölgesel egemen felaket risk havuzlarının kurulması; Jamaika için yakın zamanda çıkarılan felaket tahvili de dahil olmak üzere 5 milyar doları aşan felaket tahvillerinin ihracı; Kenya'da özel reasüransla desteklenen tarımsal (endeks tabanlı) sigorta programlarının kurulması, yaklaşık 450.000 çiftçinin üretkenliği artırmak için krediye erişmesini sağlıyor; ve Endonezya'da 2,3 milyar dolarlık teminat değerine sahip 4.000'den fazla varlığı sigortalayan devlet varlık sigortası programının tasarımı ve başlatılmasıdır. Dünya Bankası Grubu ayrıca, daha fazla dayanıklılık oluşturmak için sigorta ve ilgili risk yönetimi yeteneklerinin kullanımını genişletmek amacıyla kamu-özel sektör ortaklığı olan Sigorta Geliştirme Forumu ile birlikte çalışmaktadır.

Başarı Nasıl Olacak?

Uyum ve dayanıklılığı teşvik etmek için başarılı eylemlerin birçok örneği vardır. Şimdiki zorluk, bunları ölçeklendirmek ve ana akıma sokmak, böylece dünya çapında kırılganlığı azaltmada önemli bir etkiye sahip olabilirler. Başarı, bugün en iyi uygulama olarak kabul edileni, tüm ülkelerde, tüm kararlar ve yatırımlar için uygulanan yeni bir normale dönüştürmek olacaktır. Bu, özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde altyapı ve varlık stoklarına yönelik devam eden önemli yatırımlar için önemlidir; burada odak noktası hem mevcut riskleri azaltmak hem de daha fazla riskin yaratılmasını ve bunlara kilitlenmeyi önlemek olacaktır.

İçin *Tüm* kararlar ve yatırımlar—yerel ve uluslararası, kamu ve özel—afet ve iklim risklerini göz önünde bulundurabilmek için karar vericilerin yüksek kaliteli verilere, araçlara ve metodolojilere ve ayrıca en iyi ve en dayanıklı projelerin finansman ve uygulama için önceliklendirilmesini sağlayacak standartlara erişmeleri gerekir. WBG, ortaklarıyla birlikte çalışarak, İklim Değişikliği Bilgi Portalı ve Dayanıklılık Derecelendirme Sistemi gibi verilerin ve araçların oluşturulmasına ve yayılmasına katkıda bulunarak bunların düşük ve orta gelirli ülkelere fayda sağlanmasını ve kalkınmalarını kolaylaştırmasını sağlar.

Ayrıca, adaptasyon ve dayanıklılıkta başarı, özel sektörden artan katkılarla yatırımların artırılmasını gerektirir. İmtiyazlı ve imtiyazsızın uygun şekilde harmanlanması

kaynaklar dayanıklılık ve adaptasyona yönelik yatırımları kolaylaştırabilir ve özel sermayenin önemli ölçüde harekete geçirilmesini sağlayabilir.

Son olarak, tüm insanlar, firmalar ve ulusal ve alt ulusal hükümetler, kaçınılması mümkün olmayan (veya kaçınılmayacak) etkiler ve şoklarla başa çıkmak ve bunlardan kurtulmak için ihtiyaç duydukları araçlarla donatılmalıdır. WBG, tüm hükümet finansal risk yönetimi stratejilerini ve finansal katılıma ve daha güçlü sosyal güvenlik ağlarına ve uyarlanabilir sosyal koruma sistemlerine yönelik müdahaleyi destekleyerek bu hedefe katkıda bulunmaktadır.

Önleme ve hazırlık arasında uygun bir denge yoluyla, tüm ülkeler iklim değişikliği etkilerine karşı daha az savunmasız ve tüm şoklara veya krizlere karşı daha dirençli hale gelebilir. Bu, daha sağlam ve sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmaya ve aşırı yoksulluğu hızla ortadan kaldırmaya büyük bir katkı sağlayacaktır.

Dipnotlar

1. WMO. 2021. "Hava, İklim ve Su Ekstremlerinden Kaynaklanan Ölüm ve Ekonomik Kayıplar Atlası (1970-2019)." WMO-No. 1267. Cenevre: Dünya Meteoroloji Örgütü.
2. Hallegatte, Stephane, Adrien Vogt-Schilb, Mook Bangalore ve Julie Rozenberg. 2017. *Kırılmaz: Doğal Afetlere Karşı Yoksulların Dayanıklılığını Geliştirmek*. Washington, DC: Dünya Bankası.
3. Clement, Viviane, Kanta Kumari Rigaud, Alex de Sherbinin, Bryan Jones, Susana Adamo, Jacob Schewe, Nian Sadiq ve Elham Shabhat. 2021. "Groundswell Bölüm 2: İç İklim Göçüne Karşı Hareket Etmek." Washington, DC: Dünya Bankası.
4. Dünya Bankası. 2020. *Yoksulluk ve Paylaşılan Refah 2020: Talih Terslikleri*. Washington, DC: Dünya Bankası.
5. Hallegatte, Stephane, Jun Rentschler ve Julie Rozenberg. 2019. *Yaşam Hatları: Dayanıklı Altyapı Fırsatı*. Sürdürülebilir Altyapı Serisi. Washington, DC: Dünya Bankası.
6. Küresel Uyum Komisyonu. 2019. "Şimdi Uyum Sağlayın: İklim Dayanıklılığı Konusunda Liderlik İçin Küresel Çağrı." Rotterdam ve Washington, DC: Küresel Uyum Merkezi ve Dünya Kaynakları Enstitüsü.
7. Birleşmiş Milletler. 2021. "İklim ve Hava Koşullarıyla İlgili Felaketler 50 Yılda Beş Kat Arttı, Ancak Erken Uyarılar Hayat Kurtarıyor—WMO Raporu." BM Haberleri. 1 Eylül 2021.
8. Dünya Bankası. 2019. "Devletlerin Afet Hazırlığı ve Azaltma Konusunda Odisha'dan Öğrenebilecekleri." Baş Afet Risk Yönetimi Uzmanı Deepak Singh ile Röportaj. 14 Haziran.
9. Tellman, B., JA Sullivan, C. Kuhn, AJ Kettner, CS Doyle, GR Brakenridge, TA Erickson ve DA Slayback. 2021. "Uydu Görüntüleme, Sel Baskınlarına Maruz Kalan Nüfus Oranının Arttığını Gösteriyor." *Doğa* 596 (7870): 80–86.
10. Glachant, Matthieu. 2020. "İklim Değişikliğine Uyumda Yenilik: En Çok İhtiyaç Duyanlara Ulaşıyor mu?" Dünya Bankası Blogları – Kalkınma ve Değişen İklim. 9 Haziran.
11. Jafino, Bramka Arga, Stéphane Hallegatte ve Brian James Walsh. Yakında. "İklim Değişikliğinin Yoksulluk Üzerindeki Gelecekteki Etkisinin Gözden Geçirilmiş Tahminleri 2030'a Kadar." Politika Araştırma Çalışma Belgesi. Washington, DC: Dünya Bankası.
12. Hallegatte, Stephane, Jun Rentschler ve Julie Rozenberg. 2020. "Uyum İlkeleri: İklim Değişikliğine Uyum ve Dayanıklılık İçin Stratejiler Tasarlamak İçin Bir Kılavuz." Washington, DC: Dünya Bankası.
13. Dünya Bankası. 2017. "Egemen Afet Risk Havuzları: Dünya Bankası'nın G20'ye Teknik Katkısı." Washington, DC: Dünya Bankası.
14. Dünya Bankası. 2021. "Çok Taraflı Kalkınma Bankası'nın Gelişmekte Olan Ülkeler İçin İklim Finansmanı Ortak Raporu Göre 38 Milyar ABD Dolarına Çıktı." Basın bülteni. 2 Temmuz.
15. Dünya Bankası Grubu. 2021. "Dünya Bankası Grubu İklim Değişikliği Eylem Planı 2021–2025: Yeşil, Dayanıklı ve Kapsayıcı Kalkınmayı Destekleme." Washington, DC.
16. Dünya Bankası Grubu. 2021. "Ülke İklim ve Kalkınma Raporları (CCDR'ler)." Dünya Bankası Grubu COP26 İklim Brifingleri. Washington, DC: Dünya Bankası. <https://www.worldbank.org/en/topic/climatechange/publication/world-bank-group-cop26-climatebriefs>.
17. Dünya Bankası. 2021. "Şehir Dayanıklılığı Programı Yıllık Raporu 2020." Washington, DC: Dünya Bankası.
18. Bkz. <https://public.wmo.int/en/our-mandate/how-we-do-it/development-partnerships/Innovating-finance>.
19. Bkz. <https://climateknowledgeportal.worldbank.org>.
20. RiST, Risk Stres Testi anlamına gelir; Excel tabanlı bir araçtır. Bkz. Dünya Bankası. 2021. "Projeniz İklim Değişikliği ve Afetlerin Etkilerine Karşı Dayanıklı mı?" Dünya Bankası Haberleri. 12 Ağustos.
21. Dünya Bankası. 2021. "Dayanıklılık Derecelendirme Sistemi: İklim Değişikliğine Karşı Dayanıklılığı Oluşturma ve İzleme Metodolojisi." Washington, DC: Dünya Bankası.

22. Bkz. <https://www.worldbank.org/en/topic/communitydrivendevelopment>.
23. Tall, Arame, Sarah Lynagh, Candela Blanco Vecchi, Pepukaye Bardouille, Felipe Montoya Pino, Elham Shabahat, Vladimir Stenek ve diğeri. 2021. "İklim Uyumunda ve Dayanıklılıkta Özel Yatırımın Etkinleştirilmesi: Mevcut Durum, Yatırıma Yönelik Engeller ve Eylem Planı." Washington, DC: Dünya Bankası.
24. Bkz. <https://www.resilienceindex.org>.
25. Dünya Bankası. 2018. "IDA Felaket Ertelenmiş Çekme (Cat DDO)." Dünya Bankası Hazine Ürün Notu. Washington, DC: Dünya Bankası.
26. Dünya Bankası. 2009. "Standart Yatırım Projelerine Olası Acil Durum Müdahale Bileşenlerinin Dahil Edilmesi: Personele Yönelik Rehber Not." Operasyon Politikası ve Ülke Hizmetleri Rehber Notu. Washington, DC: Dünya Bankası.
27. Regelink, Martijn GJ 2019. "Filipinler Finans Sektörü Değerlendirme Programı: İklim Değişikliği ve Çevresel Riskler ve Fırsatlar." Washington, DC: Dünya Bankası.